

OBSAH

Predhovor (M. Takáč)	15
1. Diagnostika (M. Takáč)	17
2. Zdravotnícka dokumentácia (M. Takáč)	20
3. Využitie výpočtovej techniky vo vnútornom lekárstve (I. Tkáč)	22
4. Anamnéza (M. Takáč)	24
4.1 Rodinná anamnéza	24
4.2 Osobná anamnéza	24
4.2.1 Anamnéza predchorobia	24
4.2.2 Anamnéza momentálneho ochorenia	25
4.3 Pracovná a sociálna anamnéza	25
4.4 Liečebná anamnéza	26
5. Hlavné príznaky pri ochoreniach jednotlivých orgánových systémov (M. Takáč)	27
5.1 Choroby srdca	27
5.2 Choroby obvodových artérií a žíl	30
5.3 Ochorenia dýchacieho systému	31
5.4 Choroby tráviacich orgánov	32
5.5 Ochorenia hepatobiliárneho systému	35
5.6 Choroby pankreasu	35
5.7 Choroby obličiek a močových ciest	36
5.7.1 Choroby obličiek	36
5.7.2 Choroby vývodných močových ciest	37
5.8 Choroby endokrinných orgánov	38
5.9 Infekčné ochorenia	39
5.10 Otravy	40
5.11 Alergické ochorenia	40
5.12 Choroby krvotvorných orgánov	41
5.13 Choroby pohybového aparátu	42
5.13.1 Postihnutie kĺbov	42
5.13.2 Postihnutie kostí	43
6. Vyšetrenie pohľadom – inšpekcia (M. Takáč)	45
6.1 Celková inšpekcia	45
6.1.1 Výzor chorého	45
6.1.2 Poloha	46
6.3 Postoj a chôdza	47
6.4 Abnormálne pohyby	47
6.5 Vedomie chorého	47
6.5.1 Somnolencia	48
6.5.2 Stupor	48

6.5.3	Sopor	48
6.5.4	Kóma	48
7.	Prejavy ochorenia na koži – špeciálna inšpekcia (M. Takáč)	49
7.1	Bledosť kože	49
7.2	Sčervenenie kože	49
7.3	Cyanóza	49
7.4	Žltáčka (ikterus)	50
7.5	Kožné jazvy a trofické zmeny kože	51
7.6	Žilová kresba	51
7.7	Kožné vyrážky	51
7.8	Krvácanie do kože a slizníc	52
7.9	Kožné zmeny pri nádoroch vnútorných orgánov	53
7.10	Prejavy hyperlipoproteinémie na koži	53
7.11	Konzistencia kože	54
7.11.1	Opuchy	54
7.11.2	Kožné napätie	54
7.12	Zmeny vlasatej časti a nechťov	54
7.12.1	Hypertrichóza	54
7.12.2	Hypotrichóza	54
7.12.3	Alopécia	54
7.12.4	Paličkovité prsty	55
7.13	Vlhkosť kože	55
8.	Vyšetrenie hlavy (M. Takáč)	56
8.1	Vyšetrenie tváre	56
8.2	Vyšetrenie ústnej dutiny	57
8.2.1	Jazyk	57
8.2.2	Ďasná	58
8.2.3	Chrup	58
8.2.4	Tonzily	58
8.2.5	Zápach z úst	59
8.3	Vyšetrenie očí	59
8.3.1	Koža mihalníc	59
8.3.2	Prejavy na mihalniciach	59
8.3.3	Mihalnicová štrbina	60
8.3.4	Spojovky	60
8.3.5	Očná guľa (bulbus) ako celok	60
8.3.6	Bielko	61
8.3.7	Rohovka	61
8.3.8	Dúhovka	61
8.3.9	Zrenica	61
8.3.10	Tonus očných gúľ	62
8.4	Vyšetrenie nosa	62
8.5	Vyšetrenie uší	62
9.	Vyšetrenie krku (A. Hromec)	63
9.1	Postavenie krku	63
9.2	Symetria krku	63
9.3	Pohyblivosť krku	63
9.4	Vyšetrenie štítnej žľazy	64
9.4.1	Zväčšenie štítnej žľazy	65
9.5	Vyšetrenie lymfatických uzlín	66
9.6	Vyšetrenie krčných ciev	66
9.6.1	Artérie	66
9.6.2	Vény	66
10.	Vyšetrenie hrudníka (M. Takáč)	67
10.1	Inšpekcia hrudníka	67
10.2	Palpácia hrudníka	67

10.3	Vyšetrenie pľúc poklepom	68
10.4	Auskultácia pľúc	70
10.4.1	Vezikulárny dýchací šelest	70
10.4.2	Rúrkovité dýchanie	70
10.4.3	Zosilnené vezikulárne dýchanie	71
10.4.4	Vezikulárne dýchanie s predĺženým expíriom	71
10.4.5	Oslabené vezikulárne dýchanie	71
10.4.6	Nepočuteľné dýchanie	71
10.4.7	Bronchovezikulárny dýchací šelest	71
10.5	Vedľajšie dýchacie šelesty	71
10.5.1	Rachoty	71
10.5.1.1	Suché rachoty	71
10.5.1.2	Vlhké rachoty	72
10.5.2	Krepitácie	72
10.5.3	Trecí pleurálny šelest	72
10.5.4	Auskultácia hrudníkového hlasu	72
10.5.4.1	Oslabené hlasové znenie	72
10.5.4.2	Zosilnenie hrudníkového hlasu	72
11.	Vyšetrenie kardiovaskulárneho systému (M. Takáč)	73
11.1	Artériový pulz	73
11.1.1	Frekvencia pulzu	73
11.1.2	Rytmus pulzu	73
11.1.3	Objem pulzu	74
11.1.4	Rýchlosť výstupu a poklesu pulzovej vlny	74
11.1.5	Napätie pulzu	75
11.1.6	Symetrickosť pulzu na oboch končatinách	75
11.1.7	Kvalita steny artérie	75
11.2	Fyzikálne vyšetrenie srdca	75
11.2.1	Inšpekcia v oblasti srdca	75
11.2.2	Palpácia prekordiálnej oblasti	76
11.2.3	Poklep nad srdcom a veľkými cievami	76
11.2.4	Auskultácia srdca	77
11.2.4.1	Mechanizmus vzniku prvej ozvy	78
11.2.4.2	Mechanizmus vzniku druhej ozvy	78
11.2.4.3	Diastolické ozvy	80
11.2.4.4	Ozvy pri umejých chlopniach	81
11.2.4.5	Srdcové šelesty	81
11.2.4.5.1	Patologické systolické šelesty	82
11.2.4.5.2	Diastolické šelesty	83
11.2.4.5.3	Kontinuálne šelesty	84
11.2.4.5.4	Farmakologické testy a manévry ovplyvňujúce šelesty	85
11.3	Meranie krvného tlaku	85
12.	Vyšetrenie prsníkov (M. Takáč)	87
12.1	Ženské prsníky	87
12.1.1	Inšpekcia prsníkov	87
12.1.2	Palpácia prsníkov	87
12.2	Mužské prsníky	87
13.	Vyšetrenie brucha (M. Takáč)	88
13.1	Inšpekcia brucha	88
13.2	Poklep brucha	89
13.3	Palpácia brucha	89
13.4	Perkusia pečene	91
13.5	Palpácia pečene	91
13.6	Vyšetrenie sleziny	92
13.7	Vyšetrenie žľáz	92
13.8	Palpácia obličiek	93
13.9	Vyšetrenie pankreasu	93

13.10	Vyšetrenie čriev	94
13.11	Auskultácia brucha	94
14.	Vyšetrenie lymfatického systému (A. Hromec)	95
14.1	Vyšetrenie lymfatických uzlín	95
14.2	Vyšetrenie sleziny	97
14.2.1	Vyšetrenie poklepom	97
14.2.2	Vyšetrenie pohmatom	97
14.2.3	Znázornenie sleziny	99
14.2.4	Zväčšená slezina	100
15.	Vyšetrenie genitálií, análnej oblasti a rekta (M. Takáč)	101
15.1	Ženské genitálie	101
15.2	Mužský genitál	101
15.3	Vyšetrenie análnej oblasti a rekta	102
15.4	Vyšetrenie prostaty	103
16.	Vyšetrenie pohybového systému (M. Takáč)	104
16.1	Vyšetrenie končatín	104
16.2	Vyšetrenie kĺbov	105
16.3	Vyšetrenie chrbtice	106
16.4	Vyšetrenie mäkkých tkanív pohybových ústrojov	107
17.	Vyšetrenie periférneho cievneho systému (M. Takáč)	108
17.1	Vyšetrenie periférnych žíl	108
17.2	Vyšetrenie periférnych artérií	109
17.2.1	Palpácia	110
17.2.2	Auskultácia artérií a polohový test	110
17.2.3	Dopplerovská ultrasonografia	110
17.2.4	Arteriografické vyšetrenie	111
17.2.5	Príznaky obliterujúcej aterosklerózy	111
17.2.6	Raynaudova choroba	111
17.2.7	Raynaudov fenomén	111
17.2.8	Akútny uzáver artérie	111
17.2.9	Diabetická noha	112
18.	Telesná teplota (M. Takáč)	113
18.1	Určenie telesnej teploty	113
18.2	Hypotermia	113
18.3	Horúčka	113
18.4	Výskyt horúčky	114
18.5	Sprievodné príznaky horúčky	115
19.	Výšetrovacie metódy v kardiológii (M. Takáč)	116
19.1	Základy klinickej elektrokardiografie	116
19.1.1	Snímanie elektrických potenciálov srdca	119
19.1.2	Normálny elektrokardiogram	121
19.1.3	Elektrická os srdca	122
19.1.4	Intrakardiálna elektrokardiografia	125
19.1.5	Elektrokardiogram pri blokáde ramienok	126
19.1.6	Elektrokardiogram pri hypertrofii komôr a predsiení	128
19.1.7	Elektrokardiografická diagnostika ischemie srdcového svalu	130
19.1.8	Iné vyšetrovacie metódy	134
19.1.8.1	Biochemická diagnostika akútneho infarktu myokardu	134
19.1.8.2	Neskoré komorové potenciály	134
19.1.8.3	Záťažové EKG vyšetrenie	135
19.1.9	Poruchy srdcového rytmu	136
19.2	Fonokardiografia	146
19.3	Polykardiografia	148
19.4	Echokardiografia	149

19.5	Dopplerovská echokardiografia	153
19.6	Röntgenológia srdca	154
19.7	Rádionuklidové zázornovacie metódy srdca	154
19.7.1	Funkcie komôr	154
19.7.2	Skratová scintigrafia	155
19.7.3	Scintigrafia akútneho infarktu	155
19.7.4	Perfúzna scintigrafia myokardu	156
19.7.5	Pozitrónová emisná tomografia	156
19.7.6	Magnetická rezonancia	157
19.8	Určovanie minútového objemu srdca a dilučné krivky	158
19.8.1	Minútový objem srdca	158
19.8.2	Dilučná krivka	159
19.8.3	Ventrikulogram	160
19.8.4	Echokardiografia	160
19.9	Invazívna diagnostika srdcovocievnych ochorení	160
19.9.1	Katetrizácia pravého srdca	160
19.9.2	Ľavostranná retrográdna katetrizácia	162
19.9.3	Katetrizácia sinus coronarius	162
19.9.4	Transseptálna katetrizácia ľavého srdca	162
19.9.5	Angiokardiografia	162
19.9.6	Arteriografia	162
19.9.7	Selektívna koronarografia	164
19.9.8	Sledovanie hemodynamiky pri náhlych cirkulačných príhodách	164
19.9.8.1	Systémový tlak	164
19.9.8.2	Centrálny žilový tlak	165
19.9.8.3	Tlak v pľúcnom zaklivení	165
19.9.8.4	Tlaky v pľúcnici	166
19.9.9	Endomyokardiálna biopsia	166
19.9.10	Punkcia perikardiálneho vaku	167

20.	Vyšetrovacie metódy v pulmonológii (M. Takáč)	168
20.1	Rádiografické vyšetrenie pľúc	168
20.2	Kožné testy	168
20.3	Sérologické testy	169
20.4	Vyšetrenie spúta	169
20.5	Bronchoskopia	169
20.6	Pleurálna punkcia a pleurálna biopsia	169
20.7	Pleuroskopia	170
20.8	Mediastinoskopia a mediastinotómia	170
20.9	Pľúcna biopsia	170
20.10	Angiografia pľúcnicových a bronchiálnych artérií	170
20.11	Funkčné vyšetrenie pľúc	170
20.11.1	Ventilácia	171
20.11.2	Intrapulmonálna distribúcia vdychnutého plynu	173
20.11.3	Difúzia	174
20.11.4	Mechanika dýchania	175
20.11.5	Meranie krvných plynov	176
20.12	Pľúcna scintigrafia	177
20.13	Vyšetrenie pomocou rádioaktívnych plynov	178

21.	Vyšetrovacie metódy v endokrinológii (I. Balažovjeh)	180
21.1	Choroby hypotalamohypofýzového systému	181
21.1.1	Hypofunkcia hypotalamohypofýzového systému	181
21.1.1.1	Metopirónový test	181
21.1.2	Hyperfunkcia hypotalamohypofýzového systému	182
21.1.2.1	Rastový hormón	182
21.1.2.2	Glukózový STH-supresný test	182
21.1.2.3	Vazopresín – antidiuretický hormón	182
21.1.2.4	Koncentračný pokus	182
21.1.2.5	Vazopresínový test	183

21.1.2.6	Prolaktín	183
21.2	Ochorenia štítnej žľazy	183
21.2.1	Vyšetrenie celkového tyroxínu v krvi (T ₄)	183
21.2.2	Vyšetrenie voľného tyroxínu	184
21.2.3	Vyšetrenie trijódtyronínu (T ₃)	184
21.2.4	Reverzný trijódtyronín	184
21.2.5	Stanovenie tyreoglobulínov	184
21.2.6	Vyšetrenie tyreotropného hormónu (TSH) RIA metódou	184
21.2.7	TRH test	185
21.2.8	Diagnostický postup	185
21.2.9	Testy na stanovenie kinetiky jódu v štítnej žľaze – akumulčné testy	186
21.2.10	Testy na vyšetrenie účinku hormónov štítnej žľazy v tkanivách	186
21.2.11	Testy na hodnotenie morfológie štítnej žľazy	187
21.2.11.1	Scintigrafia	187
21.2.11.2	Ultrasonografia	187
21.2.11.3	Počítačová tomografia a nukleárna magnetická rezonancia	187
21.2.11.4	Biopsia štítnej žľazy	187
21.2.12	Vyšetrenie tyreoidných protilátok	187
21.2.13	Hladina tyreoglobulínu v krvi	188
21.2.14	Kalcitonín	188
21.3	Ochorenia prištítnnej žľazy	188
21.3.1	Parathormón	188
21.3.2	Kalcium	189
21.3.3	Dynamické testy na vyšetrenie paratyreoidných funkcií	191
21.3.3.1	Hyperkalcémový test	191
21.3.3.2	Supresný glukokortikoidový test	191
21.3.3.3	Tiazidové diuretiká	191
21.3.3.4	Röntgenové vyšetrenie kostí	191
21.3.3.5	Celotelová gamagrafia ^{99m} Tc-pyrofosfátom	191
21.3.3.6	Oscilodenzitometria	191
21.3.3.7	Ultrasonografia	191
21.4	Ochorenia nadobličiek	191
21.4.1	Kôra nadobličiek	191
21.4.1.2	Cushingov syndróm	192
21.4.1.3	Primárny aldosteronizmus – Connov syndróm	194
21.4.1.4	Adrenogenitálny syndróm	194
21.4.1.5	Insuficiencia nadobličiek	195
21.4.2	Vyšetrenie sympatikoadrenálneho systému	196
21.4.2.1	Feochromocytóm	196
21.5	Diabetes mellitus	197
21.5.1	Kritériá pre diagnózu diabetes mellitus	198
21.5.1.1	Glykémia nalačno	198
21.5.1.2	Postprandiálna glykémia	198
21.5.1.3	Orálny glukózový tolerančný test (oGTT)	198
21.5.1.4	Priebežná kontrola diabetikov	199
21.5.1.4.1	Glykozylovaný hemoglobín	199
22.	Hematologické vyšetrovacie metódy (A. Hromec)	200
22.1	Morfologické vyšetrenie	200
22.1.1	Odber krvi na hematologické vyšetrenie	200
22.1.2	Zhotovenie a farbenie krvného náteru	202
22.1.3	Počítanie krviniek	203
22.1.4	Vyšetrenie ukazovateľov červeného krvného obrazu	204
22.1.4.1	Počítanie erytrocytov	204
22.1.4.2	Stanovenie množstva (koncentrácia) hemoglobínu	204
22.1.4.3	Stanovenie hematokritovej hodnoty	204
22.1.4.4	Základné hodnoty červenej krvinky	205
22.1.4.5	Stanovenie počtu retikulocytov	205
22.1.4.6	Vyšetrenie odolnosti (rezistencie) erytrocytov	205
22.1.4.7	Vyšetrenie sedimentácie erytrocytov	206

22.1.4.8	Posúdenie morfológie erytrocytov	206
22.1.4.9	Posúdenie hodnôt červeného krvného obrazu	207
22.1.5	Vyšetrovanie ukazovateľov bieleho krvného obrazu	208
22.1.5.1	Počítanie leukocytov	208
22.1.5.2	Hodnotenie diferenciálneho rozpočtu leukocytov	208
22.1.6	Cytochemické vyšetrenie krvíniiek	210
22.1.7	Diagnostické punkcie krvotvorných orgánov	211
22.1.7.1	Punkcia kostnej drene	211
22.1.7.2	Punkcia lymfatickej uzliny	212
22.1.7.3	Punkcia sleziny	213
22.1.8	Rádioizotopové (rádionuklidové) vyšetrovacie metódy	214
22.2	Vyšetrovanie zložiek krvnej plazmy	215
22.2.1	Vyšetrovanie pomerov zrážania krvi (hemostázy)	215
22.2.1.1	Laboratórne hemokoagulačné vyšetrenie	217
22.2.1.2	Vyšetrovanie trombocytového systému	218
22.2.1.3	Vyšetrovanie fragility kapilár	218
22.2.1.4	Čas krvácania	218
22.2.1.5	Čas zrážania	218
22.2.1.6	Rekalcifikačný čas	218
22.2.1.7	Parciálny tromboplastínový čas	219
22.2.1.8	Quickov (protrombínový) čas	219
22.2.1.9	Konzumpčný test protrombínu	219
22.2.1.10	Trombínový čas	219
22.2.1.11	Stanovenie hladiny fibrinogénu	219
22.2.1.12	Antitrombín III	220
22.2.1.13	Heparínový tolerančný test	220
22.2.1.14	Čas lýzy euglobulínov	220
22.2.1.15	Stanovenie degradačných produktov fibrínu a fibrinogénu	220
22.2.1.16	Trombelastografické vyšetrenie	220
22.2.1.17	Špeciálne vyšetrenia	221
22.3	Vyšetrovanie pomerov metabolizmu železa	222
22.4	Ďalšie vyšetrenia	222
22.5	Predtransfúzne vyšetrenie	223
22.5.1	Stanovenie krvnoskupinovej príslušnosti	223
22.5.1.1	Krvné skupiny	223
22.5.1.2	Odber krvi na predtransfúzne vyšetrenie	224
22.5.1.3	Vyšetrovanie skupinových vlastností systému ABO	225
22.5.1.4	Laboratórny dôkaz kompatibilnej transfúzie – krížna skúška	226
22.5.1.5	Vyšetrovanie bezprostredne pred podaním krvi	227
23.	Vyšetrovacie metódy v gastroenterológii (E. Brixová)	228
23.1	Laboratórne vyšetrovacie metódy	228
23.1.1	Vyšetrovanie žalúdočnej sekrécie	228
23.1.2	Vyšetrovanie duodenálnej šťavy	229
23.1.3	Laboratórna diagnostika pri ochoreniach pankreasu	229
23.1.4	Laboratórne testy na vyšetrenie funkcie tenkého čreva	230
23.1.5	Vyšetrovanie stolice	230
23.2	Röntgenové pomocné vyšetrenie tráviaceho systému	231
23.2.1	Vyšetrovanie pažeráka	231
23.2.2	Vyšetrovanie žalúdka	231
23.2.3	Vyšetrovanie dvanástnika	231
23.2.4	Vyšetrovanie hrubého čreva	232
23.2.5	Arteriografia	232
23.2.6	Počítačová tomografia	232
23.3	Ultrasonografické vyšetrenie tráviaceho systému	232
23.4	Biochemická a imunologická diagnostika pri pečňových ochoreniach	234
23.4.1	Enzymové metódy	234
23.4.2	Neenzymové metódy	235
23.4.3	Testy na sledovanie exkretnej schopnosti pečene	235
23.4.4	Imunologické vyšetrenia	235

23.4.5	Vyšetrenie pečene pomocou rádionuklidov	236
23.5	Endoskopické vyšetrovacie metódy	236
23.5.1	Ezofagoskopia	236
23.5.2	Gastrofibroskopia	236
23.5.3	Duodenoskopia	236
23.5.4	Endoskopia tenkého čreva	237
23.5.5	Rektoskopia a kolonoskopia	237
23.5.6	Laparoskopia	237
23.5.7	Cielená biopsia pečene	237
23.5.8	Necielená biopsia pečene	237
24.	Vyšetrovacie metódy v nefrológii (M. Takáč)	239
24.1	Renálne funkcie	239
24.2	Diuréza	239
24.3	Vyšetrenie moču	239
24.3.1	Farba moču	239
24.3.2	Zápach moču	239
24.3.3	Merná hmotnosť moču	240
24.3.4	Osmolalita moču	240
24.3.5	Reakcia moču	240
24.3.6	Proteinúria	240
24.3.7	Hnis v moči	242
24.3.8	Hematúria	242
24.3.9	Mikroskopické vyšetrenie moču	243
24.3.9.1	Erytrocyty	243
24.3.9.2	Leukocyty	244
24.3.9.3	Cylindrúria	244
24.4	Obličkové funkčné testy	245
24.4.1	Glomerulová filtrácia	245
24.4.2	Tubulová resorpcia	246
24.5	Testy na koncentračnú schopnosť obličiek	246
24.5.1	Maximálna koncentrácia a dilúcia moču	246
24.5.2	Osmolálny koncentračný test	247
24.5.3	Maximálna zriedovacia schopnosť obličiek	247
24.6	Špecifické obličkové funkčné testy	247
24.6.1	Hodnotenie funkcie proximálneho tubulu	247
24.6.2	Funkcia distálneho tubulu	248
24.7	Inštrumentálne a iné špeciálne vyšetrovacie metódy v nefrológii	248
24.7.1	Röntgenologické vyšetrovacie metódy	248
24.7.2	Intravenózna vylučovacia urografia	248
24.7.3	Angiografia obličiek	249
24.7.4	Počítačová tomografia	250
24.8	Rádioizotopová renografia	250
24.9	Sonografia obličiek	251
24.10	Biopsia obličiek	253
25.	Vyšetovanie porúch metabolizmu vody a elektrolytov (I. Balažovjeh)	254
25.1	Príjem a výdaj tekutín	254
25.2	Stav hydratácie	255
25.2.1	Určenie objemu extracelulárnej tekutiny	255
25.2.2	Príznaky vzťahujúce sa na krvný objem	255
25.3	Stav tonicnosti	255
25.3.1	Meranie osmolality v sére	255
25.3.2	Poruchy objemu a zloženia telových tekutín	256
25.4	Dehydratácia	256
25.4.1	Hypertonická dehydratácia	256
25.4.2	Izotonická dehydratácia	257
25.4.3	Hypotonická dehydratácia	257
25.5	Hyperhydratácia	257
25.5.1	Hypertonická hyperhydratácia	257

25.5.2	Izotonická hyperhydratácia	257
25.5.3	Hypotonická hyperhydratácia	257
25.6	Kálium	258
25.6.1	Hypokaliémia	258
25.6.2	Hyperkaliémia	259
25.7	Magnézium	260
25.8	Kalcium	260
26.	Acidobázická rovnováha (I. Balažovjeh)	261
26.1	Fyziologické rozpätie hodnôt ABR a krvných plynov v arterializovanej kapilárnej krvi	262
26.2	Výšetrenie parametrov ABR	262
26.3	Respiračná acidóza	263
26.4	Respiračná alkalóza	263
26.5	Metabolická acidóza	263
26.6	Metabolická alkalóza	264

Register	1980 vyšlo 2. vydanie Základ. v diagnostiky v vnútornom lekárstve. Kniha na	265
----------	---	-----

nielen medzi poslucháčmi lekárskej fakulty, ale aj medzi internistami. Odvtedy sa diagnostika interných ochorení obohatila o nové metódy. A tak predložená učebnica vyplní medzeru v príprave poslucháčov v takom dôležitom odbore, akým je propedeutika interných ochorení.

V rámci diagnostického postupu interných ochorení sa dnes má veľký význam známeza ostatné fyzikálne vyšetrovacie metódy. Oporou v diagnostike však zostávajú laboratorné vyšetrenia, bez ktorých by sa diagnóza mohla javiť ako subjektívny, individuálny výklad subjektívneho stavu a v niektorých prípadoch by sa mohla stať dokonca až nezodpovednou. Lekár musí byť oboznámený s modernými laboratornými metodikami, musí poznať ich diagnostickú hodnotu, aby ich použil účelne v záujme pacienta. V propedeutike vnútorného lekárstva sú vyšetrovacie metódy na súčasnej medicínskej úrovni.

V učebnici však nezostalo miesto na základné vyšetrovacie metódy v klinickej imunológii a genetike.

Zaroven ďakujem všetkým, ktorí sa na príprave učebnice zúčastnili. Poďakovanie patí predovšetkým H. Bertovej a M. Beerovej za prepisovanie, D. Kissovi za zhotovenie prevažnej väčšiny obrazovej časti. Za kritiku a vecnú recenziu, pochopenie a hodnotné rady ďakujem prof. MUDr. A. Váľkovi, DrSc. a prof. MUDr. J. Gvozďjakovi, DrSc.

Mikuláš Takáč